

Teisipäev, 16. mai 2017

P8_TA(2017)0207

Ressursitõhusus: toidu raiskamise vähendamine ja toiduohutuse suurendamine**Euroopa Parlamendi 16. mai 2017. aasta resolutsioon ressursitõhususe algatuse ning toidujäätmete vähendamise ja toiduohutuse suurendamise kohta (2016/2223(INI))**

(2018/C 307/03)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist „ELi ringmajanduse loomise tegevuskava“ (COM(2015)0614),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Ringmajanduse suunas: jäätmevaba Euroopa kava“ (COM(2014)0398),
- võttes arvesse oma 9. juuli 2015. aasta resolutsiooni ressursitõhususe ja ringmajandusele ülemineku kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse 14. oktoobri 2015. aasta kirjalikku deklaratsiooni 0061/2015 müümata jäänud tarbimiskõlblike toiduainete heategevuseks annetamise kohta,
- võttes arvesse oma 19. jaanuari 2012. aasta resolutsiooni toiduainete raiskamise vältimise ja toidutarneahela tõhususe suurendamise strateegiate kohta ELis ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 7. juuni 2016. aasta resolutsiooni ebaõiglaste kaubandustavade kohta toiduainete tarneahelas ⁽³⁾,
- võttes arvesse nõukogu 28. juuni 2016. aasta järeldusi toidujäätmete ja toidukao kohta,
- võttes arvesse Regioonide Komitee 15. juuni 2016. aasta arvamust toidujäätmete kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 20. märtsi 2013. aasta arvamust teemal „Kodanikuühiskonna panus toidu raiskamise ja toidujäätmete tekke vältimise ja vähendamise strateegiasse“ ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 34/2016 „Toidu raiskamise vastane võitlus: ELi võimalus parandada toiduainete tarneahela ressursitõhusust“,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Keskkonnaassamblee 27. mai 2016. aasta resolutsiooni toidujäätmete tekke vältimise ja vähendamise ning toidujäätmete korduskasutamise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 2014. aasta juuni võrdlevat uuringut toidu annetamist käsitlevate ELi liikmesriikide õigusaktide ja tavade kohta („Comparative Study on EU Member States' legislation and practices on food donation“),
- võttes arvesse projekti FUSIONS (Food Use for Social Innovation by Optimising Waste Prevention Strategies – toidu kasutamine sotsiaalseks innovatsiooniks jäätmetekke vältimise strateegiate optimeerimise kaudu) raames 2016. aastal tehtud uuringut toidujäätmete hinnangulise taseme kohta Euroopas („Estimates of European food waste levels“),
- võttes arvesse projekti FUSIONS 2015. aasta aruannet toidujäätmeid mõjutavate ELi õigusaktide ja poliitika läbivaatamise kohta („Review of EU legislation and policies with implications on food waste“),

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0266.

⁽²⁾ ELT C 227 E, 6.8.2013, lk 25.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0250.

⁽⁴⁾ ELT C 17, 18.1.2017, lk 28.

⁽⁵⁾ ELT C 161, 6.6.2013, lk 46.

Teisipäev, 16. mai 2017

- võttes arvesse projekti FUSIONS 2014. aasta aruannet toidujäätmete määratlusraamistiku kohta („Definitional Framework for Food Waste“),
 - võttes arvesse 2016. aasta juunis kasutusele võetud üleilmset toidukao ja toidujäätmete arvestamise ja aruandluse standardit (FLW-standard),
 - võttes arvesse ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) 2013. aasta uuringut toidu raiskamise jalajälje ning loodusvaradele avaldatava mõju kohta („Food wastage footprint – Impacts on natural resources“),
 - võttes arvesse FAO 2011. aasta uuringut üleilmsete toidukadude ja toidujäätmete kohta („Global food losses and food waste“),
 - võttes arvesse petitsiooni, milles väljendatakse soovi, et tehtaks lõpp toidu raiskamisele Euroopas („Stop Food Waste in Europe!“),
 - võttes arvesse Milano hartat, mis võeti vastu maailmanäituse „EXPO Milano 2015“ toimumise ajal,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamust (A8-0175/2017),
- A. arvestades, et FAO hinnangul läheb igal aastal kaotsi või raisku umbes 1,3 miljardit tonni toitu, mis moodustab koguliselt umbes ühe kolmandiku kogu inimtoiduks ettenähtud toidust maailmas;
- B. arvestades, et toit on väärtuslik põhitarbeaine; arvestades, et seetõttu, et nn toidusüsteemis kasutatakse märkimisväärses koguses ressursse, näiteks maad, mullastikku, vett, fosforit ja energiat, on nende ressursside tõhus ja säästev majandamine ülimalt tähtis; arvestades, et toidujäätmed põhjustavad väga suuri majanduslikke ja keskkonnakulusid, mille suurus üleilmisel tasandil on FAO ⁽¹⁾ hinnangul aastas 1,7 biljonit USA dollarit; arvestades, et toidujäätmete tekke vältimine ja vähendamine on majanduslikult kasulik nii kodumajapidamistele kui ka ühiskonnale tervikuna, vähendades ühtlasi ka keskkonnakahju;
- C. arvestades, et toidu raiskamine põhjustab suuri sotsiaalseid, majanduslikke ja keskkonnakulusid ning sellel on ka eetilised tagajärjed; arvestades, et toit, mis läheb kaotsi või raisku, soodustab kliimamuutusi ja selle üleilmne CO₂-jalajalg moodustab ligikaudu 8 % kogu inimtekkelisest kasvuhooonegaaside heitest maailmas ning see kujutab endast niisuguste nappide ressursside nagu maa, energia ja vee ⁽²⁾ raiskamist vastavate toodete kogu olelusringis; arvestades, et toiduainete tarneahela ülejääkidest ei tohiks kohe saada toidujäätmed, kui neid oleks võimalik muul viisil kasutada inimtoiduks, ja et asjakohased toidu ülejääke käsitlevad õigusaktid peaksid võimaldama toidujäätmete muutmist ressurssiks;
- D. arvestades, et hiljutistest uuringutest nähtub, et iga toodetud toidu kilogrammi kohta paisatakse atmosfääri 4,5 kg süsinikdioksiidi; arvestades, et Euroopas põhjustavad umbes 89 miljonit tonni raisatud toitu 170 miljonit tonni CO₂-ekvivalenti aastas, jagunedes järgmiselt: toiduainetööstus 59 miljonit tonni CO₂-ekvivalenti aastas, kodutarbimine 78 miljonit tonni CO₂-ekvivalenti aastas ja muu 33 miljonit tonni CO₂-ekvivalenti aastas; arvestades, et 30 % tarbimata jääva toidu tootmiseks kulub lisaks 50 % veevarusid kastmiseks ja et ühe kilogrammi veiseliha tootmiseks kulub 5–10 tonni vett;
- E. arvestades, et mitmest uuringust nähtub, et toitumise ulatuslik muutmine on osutunud kõige tulemuslikumaks toidu tarbimise keskkonnamõju vähendamise meetodiks; arvestades, et Euroopas on toidu säästva tootmise ja tarbimise süsteemi loomiseks vaja laiaulatuslikku ja integreeritud toidupoliitikat;

⁽¹⁾ FAO uuring toidu raiskamise jalajälje ning loodusvaradele avaldatava mõju kohta („Food wastage footprint. Impacts on natural resources“), Rooma, 2013.

⁽²⁾ FAO 2015. aasta uuring toidu raiskamise jalajälje ja kliimamuutuste kohta („Food wastage footprint & climate change“).

Teisipäev, 16. mai 2017

- F. arvestades, et Maailma Toiduprogrammi andmete kohaselt ei ole maailmas 795 miljonil inimesel piisavalt toitu, et elada tervislikku ja aktiivset elu; arvestades, et kõikidest alla viie aasta vanuste laste surmajuhtumitest on peaaegu pooled (45 %) – umbes 3,1 miljonit – tingitud kehvast toitumisest; arvestades, et maailmas on iga kuues laps alakaaluline ja iga neljanda kasv on kängu jäänud; arvestades, et toidujäätmete vähendamine ei ole seetõttu ainult majanduslik ja keskkonnavaline kohustus, vaid see on ka moraalne kohustus ⁽¹⁾;
- G. arvestades, et maailmas kannatab praegu alatoitumuse ⁽²⁾ all peaaegu 793 miljonit inimest ja rohkem kui 700 miljonit inimest elab allpool vaesuspiiri ⁽³⁾ sissetulekutega, mis on väiksemad kui 1,90 USA dollarit päevas; arvestades, et toidu tootmiseks ette nähtud loodusvarade vastutustundetud kasutamist ja mis tahes toidu raiskamist tuleks seetõttu pidada moraalselt vastuvõetamatuks;
- H. arvestades, et väiksem toidujäätmete teke muudaks maakasutuse tõhusamaks, parandaks veevarude majandamist, mõjuks positiivselt kogu ülemaailmsele põllumajandussektorile ning hoogustaks võitlust alatoitumuse vastu arenguriikides;
- I. arvestades, et EL allkirjastas säästva arengu tegevuskava aastani 2030, mis võeti ÜRO Peaassambleel vastu 25. septembril 2015. aastal; arvestades, et säästva arengu eesmärk nr 12.3 on suunatud sellele, et vähendada 2030. aastaks kogu maailmas jaekaubanduse ja tarbijate tasandil elaniku kohta tekkivaid toidujäätmeid poole võrra ning vähendada toidukadusid tootmis- ja tarneahelas, sh kadusid esmatootmisel, transpordis ning säilitamisel; arvestades, et ÜRO hinnangute kohaselt suureneb maailma rahvaarv praeguselt 7,3 miljardilt inimeselt 2050. aastaks 9,7 miljardini ⁽⁴⁾; arvestades, et toidujäätmete vähendamine on oluline samm maailmas nälja vähendamisel ja hädavajalik maailma üha kasvava elanikkonna äratoitmiseks;
- J. arvestades, et tarbekaupade foorum, mis esindab 400 jaemüüjat, tootjat ja teenuseosutajat ning muud sidusrühma 70 riigis, on võtnud vastu avaliku otsuse vähendada oma liikmete tegevusest tingitud toidujäätmeid poole võrra 2025. aastaks, st säästva arengu eesmärgist nr 12.3 viis aastat varem;
- K. arvestades, et toidujäätmete tekke vältimine pakub keskkonnakasu ning sotsiaalseid ja majanduslikke eeliseid; arvestades, et hinnangute kohaselt läheb ELis igal aastal raisku 88 miljonit tonni toitu, mis vastab 173 kg raisatud toitule inimese kohta, ning et ELis tekitab toidujäätmete tootmine ja kõrvaldamine 170 tonni CO₂-heidet ning selleks kulub 26 miljonit tonni ressursse; arvestades, et sellise toidujäätmete hulgaga seotud kulud ulatuvad hinnanguliselt umbes 143 miljardi euroni ⁽⁵⁾; arvestades, et FAO andmetel kannatab maailmas nälga 800 miljonit inimest;
- L. arvestades, et 2014. aasta andmete kohaselt ei saanud endale üle päeva lubada kvaliteetset toidukorda 55 miljonit inimest, st 9,6 % ELi 28 liikmesriigi elanikkonnast; arvestades, et 2015. aasta andmete kohaselt elas vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus 118,8 miljonit inimest, st 23,7 % ELi 28 liikmesriigi elanikkonnast ⁽⁶⁾;
- M. arvestades, et toidujäätmete vähendamine võib parandada kodumajapidamiste majanduslikku olukorda elatustaset alandamata;
- N. arvestades, et toidusektori ebaausate kaubandustavade ja hinnadumpingu tagajärjel müüakse toitu sageli hinnaga, mis jääb allapoole selle tegelikku väärtust, mis omakorda tekitab rohkem jäätmeid;

⁽¹⁾ <https://www.wfp.org/hunger/stats>.

⁽²⁾ ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni 2015. aasta uuring toiduga kindlustamatusest tuleneva olukorra kohta maailmas („The State of Food Insecurity in the World“).

⁽³⁾ Maailmpanga 2015/2016. aasta ülemaailmne seirearuanne demograafiliste muutuste ajastu arengueesmärkide kohta („Development Goals in an Era of Demographic Change“).

⁽⁴⁾ <http://www.un.org/en/development/desa/news/population/2015-report.html>

⁽⁵⁾ Projekti FUSIONS raames 2016. aasta märtsis tehtud uuring toidujäätmete hinnangulise taseme kohta Euroopas („Estimates of European food waste“).

⁽⁶⁾ Eurostati teave vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus elavate inimeste kohta („People at risk of poverty or social exclusion“).

Teisipäev, 16. mai 2017

- O. arvestades, et toidukadu ja toidujäätmed tekivad kõikides toiduainete tarneahela etappides, sh tootmisel, töötlemisel, transpordis, säilitamisel, jaemüügis, turustamisel ja tarbimisel; arvestades, et projekti FUSIONS hinnangutest nähtub, et kõige rohkem toidujäätmete tekkimisele kaasa aitavateks sektoriteks ELis on kodumajapidamised (53 %) ja töötlemine (19 %), teisteks panustajateks on jaemüüjad (12 %), esmatootmine (10 %) ja hulgimüüjad (5 %) ⁽¹⁾; arvestades, et hinnangutest võib välja lugeda, et kõige suurem mõju oleks meetmetel, mille eesmärk on vähendada toidujäätmeid kodumajapidamistes ja töötlemissektorites; arvestades, et arenguriikides tekivad toidujäätmed peamiselt taristu ja tehnoloogiaga seotud piirangute tõttu;
- P. arvestades, et projekti FUSIONS andmed on pärit paljudest allikatest ja põhinevad toidujäätmete mitmesuguste määratluste kasutamisel;
- Q. arvestades, et projekti FUSIONS raames märgiti, et põllumajandus-, aiandus-, vesiviljelus-, kalandus- ja muu esmatootmistegevuse jäätmeid on väga vähe mõõdetud; arvestades, et see takistab Euroopa toidukao ja toidujäätmete tegeliku ulatuse head hindamist;
- R. arvestades, et sihipärase meetmed, mis on kohandatud ettevõtjatele ja asjakohasele ahela etapile, kujutavad endast paremat toidujäätmete vastu võitlemise viisi, sest esinevad probleemid ei ole kõikide puhul ühesugused;
- S. arvestades, et Ühendkuningriigis jäätmete ja ressursside tegevuskava („Waste and Resources Action Programme“ – WRAP) raames 2015. aastal tehtud uuring näitas, et vähemalt 60 % kodumajapidamiste toidujäätmetest on välditavad ja parema haldamise korral oleks saanud need ära tarbida ⁽²⁾;
- T. arvestades, et esmatootmises on osa kaost ja jäätmetest tingitud jaemüüjate tootespetsifikaatide alastest standarditest, tarbijanõudluse muutuste tõttu tühistatud tellimustest ja ületootmisest, mis on hooajalise nõudluse rahuldamise nõuete tagajärg; arvestades, et toidu riknemine tootmisliinil on samuti üks toomise käigus esineva toidukao põhjus;
- U. arvestades, et FAO andmete kohaselt läheb Euroopas põllumajanduses kaotsi 20 % puu- ja köögiviljadest, 20 % juur- ja mugulviljadest ning 10 % õliseemnetest ja kaunviljadest, kusjuures veel 5 % puu- ja köögiviljadest ning juur- ja mugulviljadest läheb kaotsi saagikoristusjärgselt ⁽³⁾;
- V. arvestades, et puu- ja köögiviljad, mis on saanud kahjustada loodusõnnetuse tagajärjel või mis hävitatakse või küntakse põllumajanduslikes pereettevõtetes maa sisse turu ärakukkumise või madalate hindade tõttu, kujutavad endast põllumajandustootjate jaoks investeeringute kaotust ja saamatajäänud tulu;
- W. toiduainete tarneahelas tegutsevad ettevõtjad sageli sisestavad toidujäätmete kulud ja lisavad need toote lõplikku tarbijahinda ⁽⁴⁾;
- X. arvestades, et Euroopa Kontrollikoja eriaruandes nr 34/2016 toidu raiskamise vastase võitluse kohta otsiti vastust küsimusele: „Kas EL aitab toidu raiskamise vastase võitluse abil toiduainete tarneahelat ressursitõhusamaks muuta?"; arvestades, et aruande järeldustest nähtub, et hetkel ei ole ELi võitlus toidu raiskamise vastu tulemuslik ning et olemasolevaid algatusi ja poliitikameetmeid saaks kasutada tulemuslikumalt toidu raiskamise probleemi lahendamiseks; arvestades, et aruandes on märgitud, et komisjoni ambitsioonid toidu raiskamise vastu võitlemisel on vähenenud, olgugi et Euroopa Parlament ja liikmesriigid on mitmel korral nõudnud selle probleemiga tegelemist; arvestades, et aruande kohaselt on komisjoni meetmete võtmine seega liiga katkendlik ja lühiajaline ning selles puudub selge koordineerimine; arvestades, et aruandes soovitatakse komisjonil luua järgmiste aastate tegevuskava,

⁽¹⁾ Projekti FUSIONS raames 2016. aasta märtsis tehtud uuring toidujäätmete hinnangulise taseme kohta Euroopas („Estimates of European food waste“).

⁽²⁾ WRAPi 2015. aasta uuring Ühendkuningriigi kodumajapidamiste toidujäätmete kohta („Household Food Waste in the UK“).

⁽³⁾ FAO 2011. aasta uuring üleilmsete toidukadude ja toidujäätmete kohta („Global food losses and food waste“).

⁽⁴⁾ Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 34/2016 „Toidu raiskamise vastane võitlus: ELi võimalus parandada toiduainete tarneahela ressursitõhusust“, lk 14.

Teisipäev, 16. mai 2017

võtta toiduainete raiskamise teemat arvesse oma edasistes mõjuhindamistes, ühildada paremini eri ELi poliitikameetmeid, millega oleks võimalik toiduainete raiskamise vastu võidelda, ning selgitada, kuidas tõlgendada õigussätteid, mis võivad toidu annetamist takistada, ja kaaluda võimalusi annetamise hõlbustamiseks muudes poliitikavaldkondades;

- Y. arvestades, et komisjon otsustas pärast märkimisväärses koguses ressursside investeerimist ja väga eduka avaliku konsultatsiooni pidamist 2013. aastal lõpuks mitte avaldada teatist Euroopa jätkusuutliku toidusüsteemi loomise kohta, tehes seda hoolimata asjaolust, et teatis oli juba viimistletud ning kolme voliniku poolt kokku lepitud (keskkonna peadirektoraat, tervise- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat ning põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat); arvestades, et kõnealune teatis sisaldab mitut head toidujäätmete probleemi lahendamise lähenemisviisi;
- Z. arvestades, et endiselt puudub liidu tasandil nii toidujäätmete ühine ja järjepidev määratlus kui ka ühine metoodika toidujäätmete hulga mõõtmiseks ning et see muudab keeruliseks eri andmetike võrdlemise ja toidujäätmete vähendamise edusammude mõõtmise; arvestades, et toidujäätmete hindamist ELis takistavad ka raskused, mis on seotud täielike, usaldusväärsete ja ühtlustatud andmete kogumisega; arvestades, et käesolevas resolutsioonis mõeldakse toidujäätmete all inimtoiduks ettenähtud toitu, mis on kas söödaval või mittesöödaval kujul, mis on eemaldatud tootmis- või tarneahelast ning mis tuleb esmatootmise, töötlemise, valmistamise, transpordi, säilitamise, jaemüügi või tarbijate tasandil kõrvaldada, välja arvatud esmatootmisel tekkinud kaod; arvestades, et luua tuleb esmatootmisel tekkinud kadude määratlus;
- AA. arvestades, et eristada tuleb söödavaid toidujäätmeid ja jäätmete mittesöödavaid osasid, et vältida eksitavaid järeldusi ja mittetulemuslikke meetmeid; arvestades, et vähendamisalastes jõupingutustes tuleks keskenduda söödavate toidujäätmete tekke vältimisele;
- AB. arvestades, et toidukao ja toidujäätmete protokoll on mitut sidusrühma hõlmav jõupingutus, mille tulemusel töötati välja üleilmne arvestamise ja aruandluse standard (nn FLW-standard), et mõõta koguseliselt toitu ja sellega seotud mittesöödavaid osi, mis on eemaldatud toiduainete tarneahelast⁽¹⁾;
- AC. arvestades, et kui jälgida mitte ainult seda, kui palju toitu raisatakse, vaid ka seda, millised on ülejääkide ja taaskasutatud toidu kogused, on võimalik saada terviklikum ülevaade, millest võib olla kasu ELi tasandil usaldusväärse poliitika käivitamisel;
- AD. arvestades, et jäätmete raamdirektiivis⁽²⁾ kehtestatud jäätmekäitlushierarhias (jäätmekke vältimine, jäätmete korduskasutamiseks ettevalmistamine, ringlussevõtt, taaskasutamine ja kõrvaldamine) ei võeta arvesse toidujäätmete kui väga mitmekesise jäätmeevoo eripära; arvestades, et praegu puudub ELi tasandil tarbimata toidu ja toidujäätmete käitlemise erihierarhia; arvestades, et kehtestada tuleks toidujäätmete hierarhia, milles võetakse arvesse kogu toiduainete tarneahelat; arvestades, et jäätmekke vältimine ja korduskasutamine inimtarbimiseks peaksid olema prioriteetsed meetmed;
- AE. arvestades, et õigete stimuleerivate poliitikameetmetega oleks võimalik toidu ülejääke taaskasutada ja kasutada neid inimeste toitmiseks;
- AF. arvestades, et võimalik on optimeerida toiduainete tarneahela kõrvalsaaduste ja endise toidu kasutamist sööda tootmisel;
- AG. arvestades, et toidujäätmete põletamine ja prügilasse ladestamine on teatavates ELi piirkondades endiselt kasutusel olevad tavad ning on vastuolus ringmajandusega;

⁽¹⁾ Toidukao ja toidujäätmete arvestamise ja aruandluse standard, 2016.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

Teisipäev, 16. mai 2017

- AH. arvestades, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määruse (EL) nr 1169/2011 (milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele) ⁽¹⁾ artikli 9 lõike 1 punkti f kohaselt on toidukäitlejatel kohustus esitada toidu minimaalse säilimisaja tähtpäev („parim enne“ tähtpäev) või tarvitamise tähtpäev („kõlblik kuni“ tähtpäev);
- AI. arvestades, et toiduainete tähtpäevamärgistus ei ole piisavalt arusaadav, eelkõige tarbijate jaoks; arvestades, et märgistus „parim enne“ tähistab tähtpäeva, mille möödumisel võib toiduainet üldiselt jätkuvalt süüa, kuid selle kvaliteet võib olla langenud, samas kui märgistus „kõlblik kuni“ tähistab tähtpäeva, pärast mida ei ole toiduainet enam ohutu süüa; arvestades, et isegi pooled ELi kodanikud ei saa aru märgistuste „parim enne“ ja „kõlblik kuni“ tähendusest ⁽²⁾; arvestades, et märgistuste „parim enne“ ja „kõlblik kuni“ kasutamine ning nendest arusaamise viisid varieeruvad liikmesriigiti ning ka eri tootjate, töötajate ja turustajate vahel, isegi kui tegemist on sama tootega; arvestades, et vastavalt toidualase teabe esitamist käsitleva määruse (EL) nr 1169/2011 artiklile 13 peab tähtpäevamärgistus olema tootel esitatud silmatorkavas kohas ja selgesti loetavalt;
- AJ. arvestades, et kogu toiduainete tarneahela ulatuses müümata jäänud toidu annetamine vähendab märkimisväärselt toidujäätmeid ning aitab samal ajal toidupuudust kannatavaid inimesi, kes ei saa endale lubada teatavate toiduainete või piisavas koguses samasuguse kvaliteediga toidu ostmist; arvestades, et supermarketitel ja toitlustusettevõtjatel võib selles protsessis olla eristav tähtsus;
- AK. arvestades, et liidu fondid, näiteks Euroopa abifond enim puudust kannatavate isikute jaoks, hõlbustavad toidu annetamist muu hulgas annetatud toidu säilitamise ja transpordi taristu rahastamise kaudu; arvestades, et liikmesriigid ei kasuta piisavalt Euroopa abifondi enim puudust kannatavate isikute jaoks;
- AL. arvestades, et tarbimiskõlbliku toidu ülejääkide toimetamist puudustkannatavate isikuteni takistavad jaotuskanali võimsuse kitsaskohad või vahel kõnealuse kanali võimsuse täielik puudumine; arvestades, et heategevusorganisatsioonidel ja -institutsioonidel, kes tegelevad sotsiaaltööga ning on riigi või kohalike omavalitsuste halduses, ei ole piisavalt finants- ja inimressursse, et heategevuslikul eesmärgil pakutavat tarbimiskõlblikku toitu transportida ja laiali jagada; arvestades, et see kehtib eelkõige kõige ebasoodsamas olukorras olevate piirkondade puhul;
- AM. arvestades, et sotsiaalsed ja alt ülespoole programmid, näiteks toidupangad või toitlustuskohad, mida peavad heategevusorganisatsioonid, vähendavad toidujäätmeid ja aitavad kõige vaesemaid inimesi ning aitavad seetõttu kaasa ka vastutustundliku ja teadliku ühiskonna loomisele;
- AN. arvestades, et ühtsel turul toodavad paljud äriühingud toitu rohkem kui ühele riigile; arvestades, et niisuguste äriühingute müümata jäänud tooteid ei ole mõnel juhul tootmisriigis võimalik annetada võõrkeelse märgistuse tõttu;
- AO. arvestades, et üldiste toidualaste õigusnormide määruse ⁽³⁾ kohaselt käsitletakse toidu annetajaid toidukäitlejatena ning seetõttu peavad nad järgima kõiki ELi toidualaseid õigusakte seoses kohustuste, vastutuse ja jälgitavusega ning toiduohutuseeskirju, mis on sätestatud toiduhügieeni paketi ⁽⁴⁾; arvestades, et annetatud toiduga seotud vastutusest tingitud riskid võivad ajendada potentsiaalseid toidu annetajaid toidu ülejääke annetamise asemel ära viskama ⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.

⁽²⁾ Eurobaromeetri kiiruuring 425 toidujäätmete ja tähtpäevamärgistuse kohta („Food waste and date marking“), september 2015.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta (ELT L 139, 30.4.2004, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieskirjad (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks (ELT L 139, 30.4.2004, lk 206).

⁽⁵⁾ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tellitud 2014. aasta võrdlev uuring toidu annetamist käsitlevate ELi liikmesriikide õigusaktide ja tavade kohta („Comparative Study on EU Member States' legislation and practices on food donation“).

Teisipäev, 16. mai 2017

- AP. arvestades, et esinevate haldustõkete tõttu peavad suured jaemüügiketid ja supermarketid aktsepteeritavaks visata annetamise asemel ära toitu, mis läheneb tähtpäevale „parim enne“;
- AQ. arvestades, et komisjon tegeleb praegu annetusi käsitlevate Euroopa õigusaktide selgemaks muutmisega;
- AR. arvestades, et mitu liikmesriiki on juba vastu võtnud siseriiklikud õigusaktid, mille eesmärk on piirata toidujäätmete tekitamist, ning eelkõige Itaalia on vastu võtnud õigusakti, millega hõlbustatakse toidu annetamist ja jagamist sotsiaalse solidaarsuse eesmärgil, välistades annetaja vastutuse toidu eest, mis annetakse heas usus ja on annetamise ajal teadaolevalt tarbimiskõlblik;
- AS. arvestades, et riigid võivad võtta vastu ka toiduannetusi käsitlevaid siseriiklikke vabatahtlikke suuniseid, nagu Soomes toiduohutusameti koostatud suunised, mille eesmärk on vähendada välditavaid toidujäätmeid;
- AT. arvestades, et nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivis 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi ⁽¹⁾ (käibemaksudirektiiv), on sätestatud, et toiduannetused on maksustatavad ning toiduannetuste maksuvabastused ei ole lubatud; arvestades, et komisjoni soovitusel kohaselt tuleks sellisele annetatud toidule, mille „parim enne“ tähtpäev on lähenemas või mis ei ole müügilõblik, määrata maksustamise otstarbel suhteliselt madal, isegi nullilähedane väärtus ⁽²⁾; arvestades, et mõned liikmesriigid soodustavad toidu annetamist käibemaksukohustusest n-ö loobumise teel, kuid kooskõla käibemaksudirektiiviga on ebaselge; arvestades, et teised liikmesriigid pakuvad annetatud toiduga seoses äriühingu tulumaksu krediiti ⁽³⁾;
- AU. arvestades, et paljudes liikmesriikides on kahjuks tarbimiskõlbliku toidu ülejääkide annetamine anaeroobsesse lagundamisse saatmisest kulukam, mis on vastuolus avaliku huviga, võtte arvesse äärmises vaesuses elavate inimeste arvu;
- AV. arvestades, et toidupakendid aitavad oluliselt kaasa toidujäätmete vähendamisele ja jätkusuutlikkusele, sest need pikendavad toodete kasutusaega ja kaitsevad neid; arvestades, et toidupakendid, mis on ringlussevõetavad ja saadud taastuvatest toorainetest, võivad aidata ka kaasa kesskonnaalaste ja ressursitõhususega seotud eesmärkide saavutamisele;
- AW. arvestades, et aktiivsed ja intelligentsed toiduga kokkupuutuvad materjalid võimaldavad parandada pakendatud toidu kvaliteeti ja pikendada selle kõlblikkusaega, jälgida paremini pakendatud toidu seisundit ja anda teavet toidu värskuse kohta;
- AX. arvestades, et äravisatud toiduga tegelemine eeldab lisaressursse;
- AY. arvestades, et toidujäätmete tekke vastu võitlemine on ka majanduslikult kasulik, sest iga toidujäätmete tekke vältimisele kulutatud euro võimaldab vältida 265 kg toidujäätmete tekkimist väärtuses 535 eurot, võimaldab kohalikel omavalitsustel hoida kokku 9 eurot jäätmetega seotud kulude pealt ja võimaldab hoida kokku 50 eurot keskkonnakulude pealt, mis on seotud kasvuhoonegaaside heitkoguste ja õhusaastega ⁽⁴⁾;
- AZ. arvestades, et toidujäätmete vähendamise meetmeid tuleks võtta asjakohasel tasandil; arvestades, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on keskse tähtsusega roll toidujäätmete vähendamisel tänu oma jäätmekäitlusalastele kohustustele ja pädevustele, oma kohalike kampaaniate algatamise ja korraldamise alasele suutlikkusele ning oma otsesele kontaktile ja koostööle kodanikuühiskonna ja heategevusorganisatsioonidega, pidades silmas nende suurt osakaalu avalikes hangetes ja paljudel juhtudel nende võimu haridusasutuste üle;

⁽¹⁾ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

⁽²⁾ Ühine vastus kahele Euroopa Parlamendi esitatud kirjalikult vastatavale küsimusele (E-003730/13, E-002939/13), 7. mai 2013.

⁽³⁾ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tellitud 2014. aasta võrdlev uuring toidu annetamist käsitlevate ELi liikmesriikide õigusaktide ja tavade kohta („Comparative Study on EU Member States' legislation and practices on food donation“).

⁽⁴⁾ Komisjoni talituste töödokument, mõjuhinnangu kommenteeritud kokkuvõte, toidujäätmeid käsitlevate meetmete mõjuhinnang, mis on täiendusena lisatud töödokumendile SWD(2014)0207 seoses ELi jäätmekäitluseesmärkide läbivaatamisega („Impact assessment on measures addressing food waste to complete SWD(2014)0207 regarding the review of EU waste management targets“) (SWD(2014)0289, 23.9.2014).

Teisipäev, 16. mai 2017

- BA. arvestades, et heade tavade vahetamine Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil ning abi andmine arenguriikidele on olulise tähtsusega toidujäätmete tekke vastu võitlemisel maailmas;
- BB. arvestades, et alates 2013. aasta teisest poolest on Euroopa Parlament rakendanud terviklikku poliitikat, mille eesmärk on vähendada suuresti oma tootlusteenuste raames tekkivaid toidujäätmeid; arvestades, et Brüsselis asuvates Euroopa Parlamendi peahoones toimub korrapärane ületootmisest tingitud tarbimata toidu annetamine;
1. rõhutab tungivat vajadust vähendada toidujäätmete kogust ja parandada ressursitõhusust liidus toiduainete tarneahela kõikides etappides, sealhulgas tootmisel, töötlemisel, transpordis, säilitamisel, jaemüügis, turustamisel ja tarbimisel, võttes arvesse asjaolu, et ülimalt tööstuslikes riikides raisatakse toitu peamiselt müügi- ja tarbimisetappides, samas kui arenguriikides hakatakse toitu raiskama tootmis- ja töötlemisetappides; toonitab sellega seoses, kui tähtis on nii komisjoni kui ka liikmesriikide poolt vastava kohustuse ja poliitilise juhtrolli võtmine; tuletab meelde, et Euroopa Parlament on korduvalt palunud, et komisjon võtaks meetmeid toidujäätmete vastu;
 2. nõuab konkreetsemalt ja tungivalt, et vähendataks nii jaemüügi kui ka tarbijate tasandil tekitatavate toidujäätmete kogust ning et vähendataks toidukadu tootmis- ja tarneahelates, sealhulgas saagikoristusjärgset kadu;
 3. on seetõttu kindel, et parandada tuleb teabevahetust kõigi toiduainete tarneahelas osalejate vahel, eelkõige tarnijate ja turustajate vahel, et pakkumine vastaks nõudlusele;
 4. nõuab, et ELi ja liikmesriikide tasandil võetaks kooskõlas vastavate pädevustega koordineeritud poliitilisi meetmeid, milles võetakse arvesse nii jäätmepoliitikat ning toiduohutuse ja toidualase teabe poliitikat kui ka majandus-, fiskaal-, finants-, teadus- ja innovatsiooni-, keskkonna-, struktuuri- (põllumajandus- ja kalandus-), haridus-, sotsiaal-, kaubandus-, tarbijakaitse-, energia- ja riigihankepoliitika elemente; nõuab sellega seoses ELi ja liikmesriikide vahelist koordineeritust; rõhutab, et ELi poolt toidujäätmete vähendamiseks tehtavaid jõupingutusi tuleks tugevdada ja paremini kooskõlastada; märgib, et toiduainete tarneahelas tegutsevad ettevõtjad on peamiselt VKEd, kellele ei tohiks seada põhjendamatu ja lisanduvat halduskoormust;
 5. nõuab tungivalt, et komisjon kaasaks kõik asjaomased komisjoni talitused, kes tegelevad toidujäätmete küsimusega, ning tagaks jätkuva ja ulatuslikuma koordineerimise komisjoni tasandil; palub seetõttu komisjonil võtta kasutusele süsteemse lähenemisviisi, milles käsitletakse kõiki toidujäätmete aspekte, ning koostada tervikliku toidujäätmete tegevuskava, mis hõlmab eri poliitikavaldkondi ja milles esitatakse järgmiste aastate strateegia;
 6. palub komisjoni teha kindlaks Euroopa õigusaktid, mis võivad takistada tulemuslikku võitlust toidujäätmete vastu, ning analüüsida, kuidas saaks neid kohandada, et saavutada toidujäätmete tekke vältimise eesmärk;
 7. palub komisjonil uute asjakohaste seadusandlike ettepanekute mõjuhindangute koostamisel hinnata nende võimalikku mõju toidujäätmetele;
 8. palub, et komisjon ja liikmesriigid annaksid püsivama aluse praegusele rahalisele toetusele, mida antakse toidujäätmete vastu võitlemiseks; palub komisjonil ja liikmesriikidel kasutada paremini võimalusi, mida pakutakse selles valdkonnas Euroopa Liidu eri poliitikameetmete ja rahastamisprogrammide raames;
 9. rõhutab liikmesriikide pädevate asutuste vastutust niisuguse sihipärase lähenemisviisi väljatöötamise eest, mille eesmärk on võidelda ELi raamistikus toidujäätmete vastu; võtab teadmiseks olulise töö, mida on juba tehtud mitmes liikmesriigis;
 10. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegelema teadlikkuse suurendamise ja kommunikatsioonikampaaniatega, mis on suunatud sellele, kuidas vältida toidujäätmete teket;
 11. kutsub liikmesriike üles võtma meetmeid, et vähendada toidukadu kogu toiduainete tarneahelas, sh esmatootmisel, transpordis ja säilitamisel;

Teisipäev, 16. mai 2017

12. kutsub liikmesriike üles võtma meetmeid, mis on vajalikud selleks, et saavutada liidu eesmärk vähendada 2025. aastaks toidujäätmeid 30 % ning 2030. aastaks 50 % (võrreldes 2014. aasta tasemega);

13. kutsub komisjoni üles uurima 31. detsembriks 2020 võimalust kehtestada kogu liitu hõlmavad siduvad toidujäätmete vähendamise eesmärgid, mis tuleb saavutada 2025. ja 2030. aastaks ning mille aluseks võetakse mõõtarvud, mis arvutatakse ühise metoodika alusel; palub komisjonil koostada aruande, millele lisatakse vajaduse korral seadusandlik ettepanek;

14. kutsub liikmesriike üles jälgima ja hindama toidujäätmete vähendamise meetmete rakendamist ning mõõtma selleks toidujäätmete taset ühise metoodika alusel; nõuab tungivalt, et komisjon toetaks õiguslikult siduva toidujäätmete määratluse kehtestamist ning võtaks 31. detsembriks 2017 vastu ühise metoodika, sh kvaliteedi miinimumnõuded toidujäätmete tasemete ühtseks mõõtmiseks; on veendunud, et toidukao ELi ühine määratlus ja mõõtmise metoodika, mida kohaldatakse kogu tarneahelas, hõlbustaksid liikmesriikide ja sidusrühmade toidujäätmete arvutamisel ja vähendamisel tehtavaid jõupingutusi;

15. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid kasutaksid järgmist toidujäätmete määratlust: „toidujäätmed – inimtoiduks ettenähtud toit, mis on kas söödaval või mittesöödaval kujul, mis on eemaldatud tootmis- või tarneahelast ning mis tuleb muu hulgas esmatootmise, töötlemise, valmistamise, transpordi, säilitamise, jaemüügi või tarbijate tasandil kõrvaldada, välja arvatud esmatootmisel tekkinud kaod“;

16. kutsub komisjoni üles oma tulevastes poliitikameetmetes selgelt eristama toidu raiskamist ning toidukadu, mis on vältimatu esmatootmise tasandil vääramatust jõust tingitud sündmuste, näiteks tormide tõttu;

17. kutsub komisjoni üles lisama põllumajandussektoris ja muudes esmatootmissektorites tekkivad toidukaod oma arvutustesse, et tagada lähenemisviis, milles võetakse arvesse kogu tarneahelat; märgib siiski, et kadude kvantifitseerimine esmatootmisetapis võib olla keeruline, ning palub komisjonil teha kindlaks parimad tavad, et aidata liikmesriikidel niisuguseid andmeid koguda;

18. palub komisjonil teha tööd selle nimel, et töötada koostöös liikmesriikide ja kõikide asjaosalistega iga toiduainete tarneahela etapi puhul välja kao mõiste ühine määratlus ning ühine mõõtmismetoodika;

19. märgib, et esmatootmisetapis on toidu raiskamist ja toidukadu keeruline kvantifitseerida, sest tooted ja vastavad protsessid on heterogeensed ning puudub toidujäätmete selge määratlus; palub komisjonil teha kindlaks põllumajandusettevõtetes toidukao ja toidujäätmete kohta andmete kogumise parimad tavad ning neid liikmesriikidele levitada, ilma et suurendataks põllumajandustootjate haldus- või kulukoormust;

20. palub komisjonil ja liikmesriikidel konsulteerida kõikide asjaomaste sidusrühmadega statistilise metoodika ja muude meetmete teemal, mida tuleb rakendada toidujäätmete tekke vältimiseks kogu liidus ja kõikides sektorites;

21. märgib, et ELi tasandil puudub ühine toidu ülejäägi määratlus ja selle mõõtmise metoodika; juhib tähelepanu asjaolule, et Itaalia on võtnud vastu õigusakti, milles määratletakse toiduainete tarneahela ülejäägid ja esitatakse ülejääkide taaskasutamise hierarhia, milles peetakse esmatähtsaks inimtarbimist; kutsub komisjoni üles uurima kõnealuse õigusakti mõju toidu annetamisele ja toidujäätmetele Itaalias ning kaaluma vajaduse korral sarnase õigusakti esitamist ELi tasandil;

22. nõuab, et direktiivis 2008/98/EÜ kohaldataks järgmist toidujäätmete erihierarhiat:

a) vältimine tekkekohas;

b) söödava toidu päästmine, eelistades söödale ning toiduks mittekasutatavateks toodeteks ümbertöötlemisele inimestele mõeldud toitu;

Teisipäev, 16. mai 2017

c) orgaaniline ringlussevõtt;

d) energiakasutus;

e) kõrvaldamine;

23. rõhutab ringmajanduse tegevuskavas sisalduvaid algatusi, mis hõlmavad meetmeid rahalise toetuse platvormi loomiseks, et tõmmata ligi investeringuid ja uuendusi, mille eesmärk on vähendada kadu, rõhutab samuti liikmesriikidele adresseeritud suuniseid teatavate toidukadude või põllumajanduslike kõrvalsaaduste energiaks muundamise kohta;

24. toonitab, et energiavajadusi tuleks rahuldada selliste jäätmete ja kõrvalsaaduste kasutamisega, mis ei ole kasulikud mis tahes muus protsessis, mis on jäätmehierarhias kõrgemal kohal;

25. rõhutab, et toidujäätmete vastu edukalt võitlemine nõuab ka kõrgeid ringlussevõtu tasemeid muudetud jäätmete raamidirektiivis ja biomassi puhul kaskaadipõhimõtte lisamist ELi energiapoliitikasse;

26. rõhutab vajadust lisada liikmesriikide kohustus teavitada kord aastas komisjoni konkreetset aastal tekkinud toidujäätmete kogusest;

27. palub liikmesriikidel võtta oma jäätmetekke vältimise programmide raames vastu konkreetset toidujäätmete tekke vältimise meetmeid; palub liikmesriikidel eelkõige sõlmida vabatahtlikke kokkuleppeid ning luua majanduslikke ja fiskaalstiimuleid toidu annetamiseks ning toidujäätmete piiramise muude meetmete võtmiseks;

28. on konkreetset seisukohal, et eesmärgiga tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja toodang (sh kääritudsaadused ja kompost), mis vastab kõrgetele kvaliteedistandarditele, peaksid liikmesriigid ergutama kodust kompostimist ja biojätmete liigiti kogumist tekkekohas ning tagama kõnealuste jäätmete bioloogilise ringluse võtu; on seisukohal, et liikmesriigid peaksid ühtlasi keelama biojätmete prügilasse ladestamise;

29. täheldab saastumise riski, mis on tingitud plastist ja metallist, mis satuvad toidujäätmete kaudu komposti ja mulda ning sealt edasi magevette ja mere ökosüsteemidesse, ning nõuab tungivalt sellise saastumisviisi minimeerimist; tuleb lisaks meelde põllumajanduses reoveeette kasutamise vähendamist käsitleva direktiivi eesmärki vähendada võimalikult palju põllumajandusmaa saastet; nõuab seetõttu, et jäätmevoogude segamist kaaludes oldaks ettevaatlik ja et võetaks asjakohaseid kaitsemeetmeid;

30. rõhutab, et toiduohutus on esmatähtis ning toidujäätmete vähendamise meetmed ei tohi kahjustada kehtivaid toiduohutusstandardeid; rõhutab, et võitlus toidu raiskamise vastu ei tohiks kahjustada toiduohutus- ja keskkonnastandardeid ega loomakaitsestandardeid, eelkõige loomade tervist ja heaolu;

31. kutsub komisjoni üles ergutama liikmesriikide pädevaid asutusi võtma meetmeid, et kontrollida toiduohutust tervise seisukohast, kui see on vajalik selleks, et suurendada kodanike ja tarbijate usaldust poliitika vastu, mis aitab kaasa toidu raiskamise vähendamisele;

32. märgib, et toidujäätmete tekke vältimine on esmatähtis meede, mille poole püüelda nõuetekohases jäätmekäitluses, mis on kooskõlas ringmajanduse põhimõtetega; rõhutab siiski, et praegu ei ole toidujäätmete tekke nullini vähendamine võimalik; peab seetõttu vajalikuks kehtestada kohustuslikud ELi meetmed, mille eesmärk on tagada, et toidujäätmeid oleks võimalik muuta uuteks ressursideks;

33. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pakkuma majanduslikke stiimuleid, et toetada niisuguse kasutamata toidu kogumist, mida on kas võimalik ümber jagada heategevusorganisatsioonidele või korduskasutada muul teisel eesmärgil, millega välditakse toidujäätmete teket, näiteks kasutamata toidu muutmine väärtuslikuks ressursiks, kasutades seda põllumajandus- ja koduloomade sööda tootmisel;

34. märgib paratamatute toidukadude või äravisatud toiduainete ja toiduainete tarneahelas tekkivate (eriti loomset päritolu) kõrvalsaaduste kasutamise optimeerimise potentsiaali sööda tootmisel, toitainete ringlussevõtul ja mullaparandusainete tootmisel ning nende tähtsust esmatootmisel;

Teisipäev, 16. mai 2017

35. rõhutab, et tulemuslikumate kõrvalsaadusi käsitlevate Euroopa õigusnormide kehtestamine direktiivis 2008/98/EÜ võib aidata toidujäätmeid märkimisväärselt vähendada; kutsub selleks komisjoni üles toetama eelkõige programmi „Horisont 2020“ kaudu projekte, millesse kaasatakse põllumajandusliku toidutööstuse äriühingud ja mille eesmärk on hõlbustada põllumajanduse ja tööstuse vahelist sünergia;

36. kordab, et komisjon peab 31. detsembriks 2018 koostama aruande, et hinnata, kas on vaja võtta vastu valdkonnaülelised reguleerivad meetmed säästva tarbimise ja tootmise sektoris, ning koostama hindamisaruande, et teha kindlaks eeskirjad, mille koostoime takistab sünergia tekitamist eri sektorite vahel ja tõkestab kõrvalsaaduste kasutamist;

37. rõhutab, et selliste varude ja toidu kasutamine, mis muidu raisku läheksid, ei välista vajadust pakkumise hea juhtimise ja toiduainete tarneahela aruka majandamise järele, et vältida süstemaatiliste struktuursete ülejääkide teket;

38. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama kogu toiduainete tarneahela kõrvalsaaduste ja endise toidu ulatuslikumat kasutamist sööda tootmisel;

39. kutsub komisjoni üles analüüsima õiguslikke tõkkeid, mis takistavad endise toidu kasutamist sööda tootmisel, ja edendama selles valdkonnas tehtavaid teadusuuringuid, ning rõhutab samal ajal vajadust suurendada jälgitavust, järgida bioturvalisuse standardeid ning kasutada eraldamis- ja töötlemisprotsesse, mis viivad toiduohutuse riski nullini;

40. tunneb heameelt asjaolu üle, et hiljuti loodi ELi toidukao ja toidujäätmete platvorm, mille eesmärk on teha kindlaks prioriteetsed meetmed, mis tuleb toidukadude ja toidujäätmete tekke vältimiseks võtta vastu ELi tasandil, ning mis hõlbustab asjaomaste ettevõtjate vahelist teabevahetust; rõhutab seetõttu, et soovivat oleks Euroopa Parlamendi asjakohane kaasatus kõnealuse platvormi töösse; palub, et komisjon esitaks Euroopa Parlamendile täpse loetelu praegu võetavatest meetmetest ning taotletavatest eesmärkidest ja alleesmärkidest ning ühise metoodika ja annetuste valdkonnas tehtavatest edusammudest; on seisukohal, et kõnealune platvorm võib olla õige vahend, millega mõõta mitte ainult seda, kui palju toitu raisatakse, vaid ka toidu ülejäägi ja taaskasutatud toidu koguseid; on siiski endiselt veendunud, et see saab olla vaid päris esimene samm toidujäätmete probleemi lahendamisel;

41. palub komisjonil teha ELi toidukao ja toidujäätmete platvormi menetlused kättesaadavaks 24 ELi keeles;

42. palub, et ELi toidukao ja toidujäätmete platvormi raames toetataks muu hulgas mitmesuguste tarbijate teavitamise kanalite ning tarbijate teavitamise ja toiduhariduse programmide väljatöötamist; nõuab tungival, et platvormi raames hõlbustataks kohalike sidusrühmade koostööd toidujäätmete tekke vältimise ja toidu annetamise algatuste valdkonnas, keskendudes vastavate tehingukulude vähendamisele; kordab, kui tähtis on vahetada parimaid tavasid, kombineerida teadmisi ja vältida topelttööd muude asjaomaste foorumitega, mille näideteks on ELi jätkusuutlikkust käsitlev jaemüügifoorum, toidu säästva tarbimise ja tootmise Euroopa ümarlaud, toiduainete tarneahela toimimise parandamist käsitlev kõrgetasemeline foorum ning tarbekaupade foorum;

43. kutsub komisjoni üles hindama ELi toidukao ja toidujäätmete platvormi raamistikus parimaid tavasid, mida on seni eri liikmesriikides rakendatud, et määrata paremini kindlaks tulemuslikud toidujäätmete vähendamise vahendid;

44. on seisukohal, et toidujäätmete võimalikult suure ulatuses vähendamiseks tuleb kaasata kõik toiduainete tarneahelas osalejad ning tegeleda jäätmete eri põhjustega sektoripõhiselt; palub seetõttu komisjonil koostada kogu toiduainete tarneahela analüüsi, et teha kindlaks toiduainesektorid, kus toidujäätmete teke on kõige suurem, ning lahendused, mida oleks võimalik toidujäätmete tekke vältimiseks kasutada;

45. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles vahetama, edendama ja toetama edukaid toidujäätmete vähendamise tavasid ja ressurside kaitsmise meetodeid, mida sidusrühmad juba kasutavad; ergutab liikmesriike ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi konsulteerima asjaomaste sidusrühmadega sellel teemal, milliseid sihipäraseid valdkondlikke meetmeid tuleks võtta toidujäätmete tekke ennetamise valdkonnas;

Teisipäev, 16. mai 2017

46. rõhutab, et komisjon ja liikmesriigid peaksid eelkõige konsulteerima kõikide peamiste sidusrühmadega – sealhulgas põllumajandussektoriga – ning koostama kogu liidus toidujäätmete tekke vältimiseks rakendatavate mis tahes kavandatavate meetmete puhul mõjuhindangu;

47. ergutab komisjoni, liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi tegema koostöös kõikide sidusrühmadega tööd selle nimel, et parandada eelkõige tarbijate arusaama „kõlblik kuni“ ja „parim enne“ tähtpäevadest ning toiduainete kasutuskõlblikkusest pärast „parim enne“ tähtpäeva möödumist, korraldades muu hulgas teadlikkuse suurendamise ja koolituskampaaniaid ning hõlbustades lihtsamat juurdepääsu terviklikule ja arusaadavale tootekirjeldusele ning selle esitamist; juhib tähelepanu asjaolule, et sama toote puhul võib kahe tähtpäevaga (nt „müüa enne“ ja „kõlblik kuni“) märgistusel olla negatiivne mõju tarbijate toiduainete majandamise otsustele; rõhutab, kui tähtis on tarbijate võimestamine, et aidata neil teha teadlikke otsuseid;

48. palub, et komisjon annaks oma käimasoleva hindamise käigus hinnangu eelkõige sellele, kas kehtivad ELi õigusaktid ja paljudes liikmesriikides järgitavad tavad seoses „parim enne“ ja „kõlblik kuni“ tähtpäevadega täidavad oma eesmärgi, kas tuleks kaaluda „kõlblik kuni“ ja „parim enne“ tähtpäevade terminoloogia läbivaatamist, et lihtsustada tarbijate jaoks nendest arusaamist, kas võiks olla kasu sellest, kui eemaldada toodetelt teatavad tähtpäevad, kui nendega ei ole seotud ei tervise- ega keskkonnaohud, ning kas oleks soovitatav kehtestada selles küsimuses Euroopa suunised; palub komisjonil koostada teadusuuringu, et hinnata tähtpäevade märkimise ja toidujäätmete tekke vältimise vahelist seost;

49. tunneb heameelt teatavate suurte jaemüügiettevõtjate algatuse üle edendada süsteeme, mille raames muudetakse vastavalt kõlblikkusajale tarbitavate toodete müügihindasid, et suurendada tarbijate teadlikkust ja ergutada kõlblikkusajale lähenevate toodete ostmist;

50. arvestades asjaolu, et paljudes toiduainetes on „parim enne“ tähtpäevale järgnevatel päevadel organoleptilised ja toiteomadused endiselt alles, olgugi et väiksemal määral, ning need on jätkuvalt tarbimiskõlblikud, juhul kui järgitakse toiduohutusjuhiseid; palub komisjonil teha kindlaks logistilised ja organisatsioonilised mudelid, mis võivad võimaldada täiesti ohutult taaskasutada kõiki tähtpäevaks müümata jäänud tooteliike;

51. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kaaluma erinevate hindade kehtestamist vastavalt kõlblikkusajale kui vahendit, millega vähendada niisuguste söödavate toiduainete kogust, millest saavad jäätmed; on seisukohal, et turustusel on jäätmeid võimalik märkimisväärselt vähendada allahindluste tegemisega proportsionaalselt ajaga, mis on jäänud toote kõlblikkusaja lõppemiseni; on veendunud, et niisugust praegu vabatahtlikkuse alusel järgitavat tava tuleks edendada ja toetada;

52. palub komisjonil ajakohastada niisuguste toiduainete loetelu, mis on praegu „parim enne“ märgistusest vabastatud, et vältida toidujäätmete teket;

53. on seisukohal, et on vaja rohkem ning iga toote jaoks kohandatud uuringuid ja teavet seoses „kõlblik kuni“ tähtpäevadega ning meetmeid, mille eesmärk on edendada ja hoogustada värskete ja pakendamata toodete tarbimist ning vähendada kauapüsivaid pakendeid ja pikaajalisi toodete säilitamist;

54. kutsub komisjoni, liikmesriike, piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi ning sidusrühmi üles korraldama teabe- ja kommunikatsioonikampaaniaid, et suurendada tarbijate ja kõikide toiduainete tarneahelas tegutsevate ettevõtjate arusaama toidujäätmete tekke ennetamisest, toiduohutusest, toidu väärtusest ning headest toiduainete töötlemise, majandamise ja tarbimise tavadest; rõhutab, et nendes algatustes tuleks rõhutada seda, et toidujäätmete vastu võitlemine ei too kasu ainult keskkonnale, vaid see on ka majanduslikult ja sotsiaalselt kasulik; nõuab ajakohaste teabevahendite kasutuselevõttu ja edendamist, näiteks mobiilirakenduste kasutamist, et jõuda nooremate põlvkondadeni, kes kasutavad peamiselt digitaalmeediat; nõuab, et toidu raiskamise ja nälja küsimust (mis on tänapäeval tõsine probleem) käsitletakse nõuetekohaselt; juhib tähelepanu asjaolule, et enim puudust kannatavate isikute suhtes tuleb olla solidaarne ja jagamisaldis;

Teisipäev, 16. mai 2017

55. nõuab tungivalt, et nõukogu ja komisjon määraksid kindlaks toidu raiskamise vastase Euroopa aasta, mis oleks oluline algatus Euroopa kodanike teavitamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks, ning et nad püüaksid juhtida riikide valitsuste tähelepanu sellele tähtsale teemale, et eraldada piisavalt vahendeid lähiajal eesseisvate probleemide lahendamiseks;

56. rõhutab, kui tähtis on lapsi toidujäätmete tekke vältimise teemal harida ning neid sellesse kaasata; märgib, et Euroopa Kontrollikoja eriaruandes nr 34/2016 toidu raiskamise vastase võitluse kohta rõhutatakse, kui oluline on lisada toidu raiskamist puudutavad õpetuslikud sõnumid koolipiima ning koolipuuvilja ja kooliköögivilja kavadega kaasnevatesse meetmetesse, ning märgitakse, et väga vähesed liikmesriigid on otsustanud seda teha; ergutab liikmesriikide pädevaid asutusi kasutama ära kõnealuste kavade täielikku potentsiaali, et juurutada noorte seas häid toitumisharjumusi ning pakkuda võimalusi omandada värsket toidu ja põllumajandusliku tootmise protsesside alaseid teadmisi;

57. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles motiveerima kodumajapidamisi võitlema toidu raiskamise vastu, ergutades neid korraldama kord nädalas n-ö ülejääkide söömise päeva ning andes teavet parimate ostlemis- ja söögitegemistavade kohta, mida tarbijad peaksid järgima toidu raiskamise vähendamiseks;

58. rõhutab, kui tähtis on kohandada turustus-, säilitamis- ja pakendamisprotsesse täpselt iga toote omadustest ja tarbija vajadustest lähtuvalt, et piirata toote raiskamist;

59. rõhutab, et toidujäätmete tekke vähendamiseks on oluline tagada, et toitu turustatakse ja säilitatakse kasutades meetodeid, mis on toote eripärasid arvestades asjakohased;

60. kutsub komisjoni, liikmesriike ja sidusrühmi üles parandama tarbijate teavitamist toidu parema säilitamise ja/või korduskasutamise võimalustest;

61. rõhutab lisaks jaemüüjatele ja meediale ka kohalike ametiasutuste ja munitsipaaltegevõtete olulist osa kodanikele teabe ja toetuse pakkumisel selle kohta, kuidas paremini toitu säilitada ja/või kasutada, et vältida ja vähendada toidujäätmete teket;

62. palub komisjonil koostöös liikmesriikidega välja anda toiduainete külmutustemperatuuridega seotud soovitusel, kuna tõendid näitavad, et mitteoptimaalsel ja ebaõigel temperatuuril säilitatud toiduained muutuvad enneaegselt mittesöödavaks, mis toob kaasa toiduainete raiskamise; rõhutab asjaolu, et temperatuuride ühtlustatud tasemed kogu tarneahelas parandaksid toodete säilivust ja vähendaksid toidujäätmete teket piiriülelset transporditavate ja müüdavate toodete puhul;

63. rõhutab, et põllumajanduslik toidutööstus peaks parandama oma tootmise kavandamist, et piirata toidu ülejääki; rõhutab siiski, et toiduainete minimaalsel tasemel ülejääk on praegu füsioloogiline aspekt kogu toidutarneahelas, ning et ülejäägid on tingitud ka välistest teguritest, mida ei saa kontrollida; on seetõttu seisukohal, et annetama innustavad meetmed võivad olla oluliseks vahendiks, mille abil vältida toiduainete ülejäägi muutumist jäätmeteks;

64. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama innovatsiooni ja investeeringuid põllumajandustoodete töötlemise tehnoloogiasse, et vähendada toidujäätmete teket toiduainete tarneahelas ja kadusid põllumajanduslikes pereettevõtetes;

65. ergutab liikmesriike kasutama Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD), et vähendada toidujäätmete teket esmatootmisel ja töötlemissektoris;

66. rõhutab, et on oluline tuua kokku põllumajandustootjaid ühistutes või erialaliitudes, et vähendada toidukadusid, parandades nende turgude tundmist, võimaldades tõhusamat kavandamist ja mastaabisäästu ning suurendades nende suutlikkust oma toodangut turustada;

Teisipäev, 16. mai 2017

67. rõhutab koostöö tähtsust, näiteks tootjaorganisatsioonide või muude organite nagu tootmisharudevaheliste organisatsioonide ja ühistute kaudu, et oleks rohkem võimalusi rahastada vajaduse korral innovatsiooni ja investeringuid tööstustehnoloogiasse, nagu kompostimine ja anaeroobne kääritamine või toodete lisatöötlemine, mis võimaldaks põllumajandustootjatel jõuda uute toodeteni, uutele turgudele ja uute klientideni; märgib sellega seoses, et valdkondlik korraldus ja lepingute kasutamine võimaldab parandada tootmise juhtimist ja võtta tõhusamaid meetmeid toidu raiskamise vastu; usub, et on oluline, et seda tehakse kohalikul või piirkondlikul tasandil, et pidada kinni läheduse põhimõttest;

68. märgib andmetele ja prognoosidele paremat juurdepääsu pakkuva koostöö ja digitaliseerimise kasulikkust ning varajaste tootmisprogrammide koostamise kasulikkust põllumajandustootjatele, mis võimaldab neil paremini kohandada oma tootmist nõudlusele, paremini kooskõlastada oma tegevust toiduainete tarneahela muude sektoritega ning vähendada raiskamist; vältimatute toidujäätmete tekke vähendamise keerukust arvestades rõhutab, et tuleks edendada toidujäätmete tõhusat kasutamist, sealhulgas biomajanduses;

69. on seisukohal, et toodete pakkumise paremaks kohandamiseks nõudlusele tuleb rakendada märgistuseeskirju, millega pakutakse asjakohast teavet koostisosade päritolu ning tootmise ja töötlemise meetodite kohta, mis võimaldaks tarbijatel teha teadlikumaid oste, omades sel viisil kaudset mõju ka tootmisega seotud teguritele, mis omakorda oleks kasulik keskkondlikus, majanduslikus ja sotsiaalses mõttes;

70. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles teavitama põllumajandustootjaid ja tarbijaid paremini energia, vee ja loodusvarade tõhusast haldamisest kogu toiduahelas, et vähendada märkimisväärselt ressursside ja toiduainete raiskamist, eesmärgiga vähendada sisendkulusid ja toitainete raiskamist ning suurendada innovatsiooni ja jätkusuutlikkust põllumajandustootmise süsteemide raames;

71. on seisukohal, et on vaja rohkem uuringuid ja teavet, et vältida toidujäätmete teket esmatootmises ning asendada põllumajandustoodete tootmises, toiduainete töötlemises või turustamises ressursse raiskavad tavad keskkonnasõbralike meetoditega;

72. rõhutab, et selleks, et hoida toidujäätmed absoluutsel miinimumtasemel, tuleks põllumajandustootjatele nii tehniliselt kui ka majanduslikult võimaldada kasutada oma tooteid kõige ressurssitõhusamal viisil;

73. usub, et põllumajandustootjate ja kogukondade algatused võivad pakkuda kestlikke, majanduslikult elujõulisi lahendusi ja anda väärtust toodetele, mis vastasel juhul läheksid raisku, arendades turgusid sellistele toodetele, mis tavaliselt toiduahelast välja jäetakse, ning rõhutab põllumajandustootjatest ja kogukondadest lähtuvate innovatsiooniprojektide, näiteks üleliigsete toiduainete kogumise ja toiduabi ühendustele, sealhulgas toidupankadele annetamise potentsiaali; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tunnustama seda laadi tavaid ning edendama neid ühise põllumajanduspoliitika teise samba raames;

74. rõhutab, et tootmise etapis raiskamise vähendamiseks tuleks kasutada innovatiivseid tehnikaid ja tehnoloogiaid, et optimeerida tootlikkust põldudel ja muuta turustandarditele mittevastavad tooted ümbertöödeldud toodeteks;

75. juhhib tähelepanu asjaolule, et suured kogused täiesti söödavaid puu- ja köögivilju ei jõua turule esteetilistel põhjustel ja turustusnormide tõttu; märgib, et on olemas edukaid algatusi selliste toodete kasutamiseks ning julgustab hulgi- ja jaemüügi sektori sidusrühmi selliseid tavaid edendama; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hoogustama selliste toodete turu arengut ja viima läbi uuringuid toiduainete turustusnormide ja toidujäätmete tekke vahelise seose kohta;

76. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema koostööd, et mõjutada ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) avalikke standardeid eesmärgiga vältida ressursside raiskamist, hoides ära toidujäätmete tekke;

77. on seisukohal, et tootjate seas on vaja suuremat koostööd ning tootjaorganisatsioonide kasutamist, et võimaldada ja edendada järelturu võimalusi ning leida alternatiivseid kasutamiseviise toiduainete ülejäägile, mis vastasel juhul küntakse pinnasesse tagasi või lähevad raisku, eelistades inimtarbimiseks ettenähtud eesmärgil korduskasutamist, müües näiteks töödeldud toiduaineid madalamas klassis või kohalikul turul;

Teisipäev, 16. mai 2017

78. märgib, et selliseid tooteid, mida saab veel kasutada muudel eesmärkidel kui toiduks – näiteks loomasöödaks, põldude väetamiseks, komposti ja energia tootmiseks –, tuleks selgelt eristada nendest, mida loetakse jäätmeteks, et mitte seada ohtu nende korduskasutamist;
79. märgib, et põllumajandustoodangu raiskamist saaks vähendada, müües seda tarbijale otsesemal viisil, näiteks tootjate turgudel või põllumajandustoodete kauplustes, rakendades lühikesi tarneahelaid ning kohalike ja vähetöödeldud toodete ostmist;
80. ergutab liikmesriike ja komisjoni edendama kohalikku toitu ning toetama lühikesi toiduainete tarneahelaid ja põllumajandustoodete kodumüüki;
81. rõhutab, et kohalikud ja piirkondlikud tooted, samuti ühenduse toetatavad põllumajanduskavad võimaldavad lühemaid tarneahelaid, mis tõstavad toodete kvaliteedistandardeid ja toetavad hooajalist nõudlust, mistõttu neil on märkimisväärne sotsiaalne, keskkonnanalane ja majanduslik kasu;
82. usub, et lühikesed tarneahelad võivad mängida olulist rolli toidujäätmete ja liigse pakendamise vähendamisel, toidu transporditeekonna lühendamisel ning kõrgema kvaliteediga toidu ja läbipaistvate toiduahelate pakkumisel ning seda tehes toetada maakogukondades majanduse elujõulisust;
83. nõuab, et igas liikmesriigis propageeritaks hooajalisi puu- ja köögivilju;
84. nõuab erilise tähelepanu pööramist loomade heaolule;
85. palub komisjonil ja liikmesriikidel võtta meetmeid, et vähendada loomade puudulikust heaolust tingitud kahjusid;
86. rõhutab, et ebaõiglasel kaubandustaval tarneahelas võivad tekitada toidu raiskamist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles uurima, kuidas ebaausad kaubandustavad toiduainete tarneahelas põhjustavad toidujäätmete teket, ning looma vajaduse korral poliitikaraamistikku niisuguste tavadega võitlemiseks;
87. usub, et ebaausate kaubandustavade probleemi lahendamine parandaks põllumajandustootjate kui ahela nõrgima lüli positsiooni, ning et ületootmist ja ülejääkide kogunemist vähendades oleks võimalik mitte ainult stabiliseerida hindasid ja tagada põllumajandustootjatele õiglased ja tulutoovad tootjahinnad, vaid vähendada ka kogu ahela ulatuses toidu raiskamist ja põllumajanduslikes pereettevõtetes tekkivat kadu; juhib tähelepanu sellele, et õiglasem tootjate tasustamine suurendaks toodete väärtust, mille tulemusel väheneks toidu raiskamine tarneahela viimastes lülides;
88. rõhutab, et kohalikel ja piirkondlikel ametiasutustel ja sidusrühmadel on peamine vastutus toidujäätmete tekke vähendamise ja vältimise programmide rakendamisel, ning palub komisjonil ja liikmesriikidel seda arvesse võtta protsessi kõikides etappides;
89. kutsub komisjoni üles tunnustama üldhuviteenuseid pakkuvate avalike asutuste rolli jäätmekäitluses ja nende jõupingutusi toidu raiskamise vastases võitluses ning selliste ettevõtete nagu VKEde jõupingutusi, kes aitavad otseselt kaasa ringmajanduse toimimisele;
90. kutsub liikmesriike üles ergutama kohalikke omavalitsusi, kodanikuühiskonda, supermarketeid ja teisi asjaomaseid sidusrühmi toetama toidujäätmete tekke vähendamise algatusi ning aitama kaasa kohalikule toidustrateegiale, näiteks teavitades tarbijaid mobiilirakenduse kaudu müümata jäänud toiduainest, viies pakkumise ja nõudluse vastavusse;
91. väljendab heameelt toiduga tegelevate rajatiste loomise üle, kuhu saab jätta tarbimiskõlblikku toitu nendele, kes seda vajavad (toidu jagamine); nõuab menetluste lihtsustamist, et muuta selliste rajatiste asutamine lihtsamaks;

Teisipäev, 16. mai 2017

92. on seisukohal, et suurim takistus ELis veel söödava toiduülejäagi kohaletoimetamisel abivajajatele on jaotuskanalite vähene suutlikkus või mõnikord täielik puudumine; märgib, et heategevusorganisatsioonidel ja riiklikel või kohaliku omavalitsuse juhitud sotsiaaltöösutustel ei ole piisavalt materjali või personali, et veel söödavat toitu heategevuslikul eesmärgil transportida ja laiali jagada; märgib, et see kehtib eriti kõige ebasoodsamas olukorras olevate piirkondade puhul;
93. märgib, et toiduainetööstuses on juba tehtud algatusi toidujäätmete vähendamiseks, tugevdades koostööd toiduabi ühendustega, sealhulgas toidupankadega kogu Euroopas;
94. kutsub komisjoni üles edendama liikmesriikides kokkuleppeid, mille kohaselt jagab toidukaupade jaemüügi sektor müümata jäänud kaubad heategevusorganisatsioonidele;
95. nõuab kõikide sidusrühmade suuremat aktiivsust kindlustamiseks, et kogu toit, mille kõlblikkusaeg läheneb lõpule, annetataks esmalt heategevuseks; märgib, et toiduainete annetamisel esineb siiski peamiselt õigusliku olemusega takistusi; kutsub komisjoni üles selgitama selliste õigusnormide tõlgendamisviisi, mis takistavad toiduainete annetamist;
96. väljendab muret selle pärast, et veel ei ole toimunud jäätmeid, toitu ja sööta käsitlevate asjakohaste ELi õigusakte täpsustamist, et lihtsustada toidu annetamist ja endise toidu kasutamist loomasöödas⁽¹⁾, nagu sellest 2016. aastal teada anti⁽¹⁾;
97. väljendab heameelt toidu annetamist käsitlevate ELi suuniste kavandi üle ja peab seda esimeseks sammuks õiges suunas; on siiski veendunud, et müümata jäänud toidu annetamist kogu toiduainete tarneahela ulatuses tuleb veelgi edendada seadusandlike muudatuste jõustamise teel, arvestades ELi õigusaktides sisalduvaid eri takistusi seoses toidu annetamisega;
98. kutsub komisjoni üles uurima viise toiduainete annetamiseks heategevuslikele organisatsioonidele ettevõtete poolt tootmisriigis, olenemata keelest toote pakendil; juhib tähelepanu asjaolule, et kõnealuste kaupade annetamine tuleks teha võimalikuks, kui toiduohutuse säilitamise seisukohast määrava tähtsusega teave, näiteks allergeenide kohta, tehakse vastuvõtjatele kättesaadavaks nende liikmesriigi ametlikus keeles;
99. palub komisjonil ja liikmesriikidel hõlbustada kohalike ja piirkondlike sidusrühmade koostööd toidu annetamisel, vähendades tehingukulusid, et alandada osalemiskünnist, nt pakkudes vormi, mida saab kohandada konkreetsete kohalike vajaduste ja kohalike osalejatega, et sobitada toiduülejäagi pakkumist ja nõudlust ning korraldada tõhusamalt logistikat;
100. väljendab heameelt sotsiaalkaupluste asutamise üle, samuti avaliku ja erasektori partnerluse üle heategevusorganisatsioonidega, et kasutada parimal võimalikul moel ära toitu, mis on söögikõlblik, kuid mitte müüdav;
101. kutsub liikmesriike üles tagama institutsioonilist ja rahalist toetust sotsiaalsupermarketitele, kuna tegemist on oluliste vahendajatega toidu annetamisel;
102. märgib, et toiduainete sektori ettevõtjad, kes tegelevad toidu ülejäagi tasuta jagamisega, peavad järgima häid tavasid, et tagada toidu ohutus hügieeni ja tervishoiu seisukohast kooskõlas määruse (EÜ) nr 852/2004 sätetega;
103. rõhutab, et riiklikud ametiasutused saavad täita olulist rolli ja aidata kogu toiduainete tarneahela ettevõtjatel kasutada söögikõlblikku ja peatselt lõppeva säilivustähtajaga toitu, võttes toiduohutuseeskirjade rakendamisel pigem edendavaid, mitte karistusmeetmeid;
104. kutsub komisjoni üles uurima nn hea samariitlase õigusakti esitamise võimalust ja mõju; palub komisjonil täpsustada, kuidas seadusandlikud aktid, nagu määrus (EÜ) nr 178/2002 ja direktiiv 85/374/EMÜ reguleerivad vastutust toidu annetamise korral;

⁽¹⁾ Lisa komisjoni teatisele COM(2015)0614.

Teisipäev, 16. mai 2017

105. kutsub komisjoni üles esitama käibemaksudirektiivi muutmise ettepanekut, millega sõnaselgelt lubatakse toiduannetuste maksuvabastused; kutsub liikmesriike üles järgima komisjoni soovitusi ja sätestama nullilähedase maksumäära säilivusaja lõpule lähedase kuupäevaga või müügikõlbmatu toidu annetamisele;

106. kutsub komisjoni üles täiendama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrust (EL) nr 223/2014 (mis käsitleb Euroopa abifondi enim puudustkannatavate isikute jaoks)⁽¹⁾ rakendusaktiga, millega edendatakse abifondi kasutamist, et hõlbustada toiduannetuste tegemist, rahastades kogumis-, transpordi-, ladustamis- ja jaotamiskulusid, ning reguleeritakse sekkumisvarude kasutamist ühise põllumajanduspoliitika raames; ergutab kohalikke, piirkondlikke ja riiklikke ametiasutusi toetama toidu annetamise taristu loomist piirkondades ja aladel, kus see puudub, on puudulik või vähesuutlik;

107. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles mitte suunama eelnevalt toidupankadele ja heategevuslikele organisatsioonidele eraldatud abifondi ressursse ümber teistele sihtrühmadele;

108. juhhib tähelepanu asjaolule, et toiduainete annetamist ei saa käsitada vaesuse põhiprobleemide lahendamise selge meetmena; rõhutab seetõttu, et selles osas tuleks vältida ebarealseid ootusi: ei saa eeldada, et toidu annetamine leevendab sotsiaalseid probleeme ja hoiab ära toidu raiskamise; kutsub seetõttu komisjoni üles võtma otsustavaid meetmeid vaesuse ennetamiseks;

109. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles valvsusele seoses annetustega ja veenduma, et neid ei kasutataks alternatiivse turu loomiseks, kuna seetõttu võivad annetused abivajajateni mitte jõuda ja ettevõtjad hakata annetamisest hoiduma;

110. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jälgima hoolikalt toidu annetamist – koormamata tarbetult VKESid ja vabatahtlikke organisatsioone –, veendumaks et toitu ei „viidaks tagauksest välja“ ja müüdaks alternatiivsetel turgudel, kuna see takistab toidu jõudmist abivajajateni ja teeb toidusektori ettevõtjad annetamise suhtes ettevaatlikuks, sest tagajärjeks võib olla ebaausa konkurentsi tekkimine;

111. kutsub kõiki toiduainete tarneahela osalisi üles võtma kaasvastutust ja rakendama toiduraiskamise vastast ühisdeklaratsiooni („Every Crumb Counts“) ja toidujäätmeid käsitlevat jaekaubanduse kokkulepet; juhhib tähelepanu sellele, et jaemüügisektorit kasutavad iga päev miljonid tarbijad ning seetõttu on sektoril ainulaadne positsioon, et suurendada toidujäätmete tekke alast teadlikkust ja hõlbustada seeläbi teadlike valikute tegemist; rõhutab, et sellised turundustavad nagu „osta üks, saad teise tasuta“ suurendavad ohtu, et tarbijad ostavad rohkem, kui nad suudavad kasutada; rõhutab sellega seoses lisaks vajadust pakkuda väiksema suurusega pakendeid väiksematele leibkondadele; väljendab heameelt asjaolu üle, et mõned jaemüüjad müüvad lühikese säilivusajaga toiduaineid allahindlusega, kuid on seisukohal, et seda tava tuleks ulatuslikumalt kasutada;

112. kordab, et munajäätmed on endiselt üks jaemüüjate peamisi probleeme; palub komisjonil uurida võimalusi munajäätmete vähendamiseks, võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) teaduslikku hindamist, ning palub liikmesriikidel teavitada tarbijaid sellest olulisest küsimusest;

113. kutsub komisjoni üles viima läbi uuringut ühise põllumajanduspoliitika ja ühise kalanduspoliitika reformide mõju kohta toidujäätmete tekkele ja selle vähendamisele;

114. rõhutab, et põllumajandustootjate elatusvahendid sõltuvad sellest, kas nende tooted jõuavad õiglastel tingimustel ja tasuvate hindadega turule, ja et toodangu kadu põllumajandusettevõtte tasandil, sealhulgas siis, kui toodang häviv äärmuslike või ebatavaliste ilmastikutingimuste tõttu, saab kahjustada loodusõnnetuse tagajärjel või kui see hävitatakse, kuna turg kaotati või hinnad on madalad, võrdub investeringute ja põllumajandustootjate sissetuleku kadumisega; märgib sellega seoses, et hinnakõikumised põllumajandussaaduste turgudel mõjutavad tootmist ja põllumajandustootjate sissetulekuid ning see võib põhjustada toidu raiskamist, mistõttu ühise põllumajanduspoliitikas tuleb kasutusele võtta asjakohased vahendid hinnakõikumiste leevendamiseks;

⁽¹⁾ ELT L 72, 12.3.2014, lk 1.

Teisipäev, 16. mai 2017

115. rõhutab, et komisjon ei ole veel läbi viinud uuringut, et teha kindlaks erinevate reformide mõju põllumajandusliku tootmise mahule ja sellele, kuidas see toidujäätmeid mõjutab, ning kutsub seetõttu komisjoni üles lisama toidujäätmete küsimuse ühise põllumajanduspoliitika tulevasse arendamisse ja rakendamisse;

116. rõhutab, et toidu raiskamine tootmisetapis võib tuleneda ka meie põllumajandustootmise baasi halvenemisest, mille põhjuseks on maa degradeerumine, bioloogilise mitmekesisuse vähenemine (vähenenud tolmlemine) ja mitmesuguste loodusvarade seisukorra halvenemine, ning et seda tuleb arvesse võtta ka põllumajandustootmise ja ühise põllumajanduspoliitika edasises arengus;

117. ergutab liikmesriike kasutama ära Euroopa Kalandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kogu potentsiaali, et vähendada kala vette tagasi heitmise tekitatavat toidu raiskamist ning parandada vesiviljeluses kasvatatavate organismide ellujäämise määra;

118. avaldab lootust, et ühises kalanduspoliitikas kehtestatud lossimiskohustus, mida praegu järk-järgult kohaldatakse, viib selektiivsemate püügivahendite ja -tavadeni, mille tulemusena heidetakse vette tagasi vähem kala; märgib siiski, et lossimiskohustus ei kehti kõikide kalade puhul ja seega on vaja võtta täiendavaid meetmeid;

119. väljendab muret jäätmekoguse pärast, mis tekib pärast kala väljapüüdmist, arvestades kala kiiret riknevust ja sageli äärmiselt pikka transporti töötlemiskohta, sealhulgas Euroopast Aiasse ning seejärel tagasi Euroopasse lõplikuks müügiks;

120. rõhutab uuesti mõiste „veekasutuse jalajalg“ tähtsust toidu ja sööda valdkonnas;

121. juhib tähelepanu sellele, et määrusega (EÜ) nr 178/2002 hõlmatakse mõiste „toit“ alla ka vesi, mis on „tahtlikult lülitatud toidu koostisesse tootmise, valmistamise või töötlemise ajal“ ja mis on oluline strateegiline ressurss kogu põllumajanduslikus toidutootmises;

122. rõhutab, et toidu raiskamisega kaasneb ka märkimisväärne vee raiskamine, sõltuvalt toidu tootmiseks kasutatud vee kvaliteedist, liigist ja kogusest;

123. tuletab meelde, kui oluline on parandada põllumajanduses veemajanduse taset, kujundada välja nutika veekasutusega (water-smart) toidutootmissüsteemid ning suurendada vee- ja toiduohutust ning turvalisust piirkondades, mida kliimamuutus kõige enam ohustab;

124. rõhutab, et innovaatilised ja keskkonnahoidlikud lahendused muu hulgas sellistes valdkondades nagu toidu tootmise ühend- ja kõrvaltoodete käitlemine, toidukaubandus, toiduainete säilitamine, kõlblikkusaeg, digitaaltehnoloogiad ja toiduga kokkupuutuvad materjalid võivad pakkuda märkimisväärseid toidu raiskamise vähendamise võimalusi; ergutab komisjoni, liikmesriike ja teisi sidusrühmi toetama teadusuuringuid nendes valdkondades ning edendama säästvaid ja tõhusaid lahendusi; on arvamusel, et jagamismajanduse teenused on olulised vahendid, millega suurendada teadlikkust säästvast tarbimisest ja seda edendada; kutsub komisjoni üles edendama innovatsiooni ELi eelarvest rahastatavate teadusuuringute projektide ja programmide, näiteks Euroopa innovatsioonipartnerluse abil;

125. rõhutab, et kõik tarneahelas osalejad, sealhulgas pakendisüsteemide tootjad, vastutavad toidujäätmete tekke vältimise eest; rõhutab positiivset panust, mida annavad toiduainete pakkematerjal ja lahendused, mille abil vältida toidukadu ja toidujäätmeid tarneahelas, näiteks pakendid, mis vähendavad toiduainete kadu transpordil, ladustamisel ja jaotamisel ning säilitavad toidu kvaliteeti ja hügieenilisust kauem või pikendavad kõlblikkusaega; rõhutab siiski vajadust teha pakend oma eesmärgi täitvaks (st vältides ülemäärast või liiga vähest pakendikasutust), toote jaoks sobivaks ja tarbijate vajadustele vastavaks, ning samuti vajadust kaaluda pakendatud toote olelusringi tervikuna, sealhulgas pakendi kujundust ja kasutamist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hindama bioressursipõhiste, biolagunevate ja kompostitavate toidupakendite eeliseid, võttes arvesse mõju inimeste tervisele ja toiduohutusele ning võttes aluseks elutsükli põhineva lähenemisviisi; rõhutab, et toidujäätmete vähendamise eesmärgid peavad olema kooskõlas direktiivis 94/62/EÜ sätestatud meetmete ja eesmärkidega, eelkõige eesmärgiga oluliselt vähendada ringlussevõetamatute pakendite tarbimist ning ülemäärast pakendikasutust;

Teisipäev, 16. mai 2017

126. ergutab komisjoni ja liikmesriike toetama ja aktiivsete ja arukate toiduga kokkupuutuvate materjalide ja muude uuenduslike lahenduste väljatöötamist ja kasutuselevõttu, mis aitavad suurendada ressursitõhusust ja edendada ringmajandust; juhib tähelepanu asjaolule, et asjakohased toiduga kokkupuutuvat materjali käsitlevad õigusaktid peaksid tagama tarbijate kaitstuse kõrgeimal tasemel kõikide pakendite osas, sealhulgas kolmandatest riikidest imporditud materjali puhul; kutsub seetõttu komisjoni üles esitama ühtlustatud ELi eeskirjad, mis kehtivad toiduga kokkupuutuvate materjalide suhtes, ning seadma prioriteediks ELi erimeetmete väljatöötamise selliste materjalide puhul nagu paber ja papp, kooskõlas Euroopa Parlamendi 6. oktoobri 2016. aasta resolutsiooniga toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjale käsitleva määruse (EÜ) nr 1935/2004⁽¹⁾ rakendamise kohta;

127. soovib edendada ettevõtluses häid tavasid käsitlevate vabatahtlike tegevusjuhiste kasutamist, mille on välja töötanud toiduaine-, toitlustus- ja hotellisektori valdkondlikud organisatsioonid, et tooted optimaalselt ära kasutada ja edendada annetamist kavadele, mille eesmärk on koguda üleliigset toitu sotsiaalsel eesmärkidel;

128. kutsub liikmesriike üles edendama kokkulepete sõlmimist või vastastikuse mõistmise memorandume, et edendada vastutustundlikku käitumist ja häid tavasid, mille eesmärk on vähendada toidujäätmete teket, sealhulgas varustades toitlustusettevõtjad ringlussevõtuks sobivast materjalist korduvkasutatavate mahutitega, et võimaldada tarbijal oma üle jäänud toit kaasa võtta;

129. soovib, et võimaluse korral kasutataks toitlustus- ja majutussektoris kohalikke, piirkondlikke ja hooajalisi tooteid, et lühendada tootmis- ja tarbimisahelat ning vähendada seeläbi töötlemisetappide arvu ja eri etappides tekitatud jäätmekogust;

130. rõhutab asjaolu, et digitaalvaldkonna areng pakub palju võimalusi toidujäätmete tekke vältimiseks, eelkõige veebipõhiste nn toidupäästmisplatvormide abil, mis võimaldavad toitlustussektoril pakkuda müümata valmistoitu alandatud hindadega; rõhutab asjaolu, et sellised katsetused on andnud märkimisväärseid tulemusi liikmesriikides, kus need on välja töötatud;

131. kutsub komisjoni üles tunnustama sotsiaalselt vastutustundlikke algatusi, nagu „Healthy Nutritional Standard“, mille eesmärk on pakkuda mitmesuguste erivajaduste või eelistustega tarbijarühmadele paremat teavet toidu kohta selle vabatahtliku ja kaasreguleeritud märgistamise abil restoranides ja turismisektoris, et vähendada toidujäätmete teket kõnealuses valdkonnas;

132. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema koostööd arengumaadega, et aidata täiustada nende toidutarneahela taristut ja vähendada toidujäätmete kogust;

133. nõuab tungivalt, et kõik Euroopa Liidu institutsioonid ja asutused kehtestaksid nõude, et toitlustamisega seotud pakkumustega kaasneks toidujäätmete käitlemise ja vähendamise kavad; kutsub kvestoreid üles seadma esmatahtsaks meetmeid toidujäätmete tekke vähendamiseks Euroopa Parlamendis, ning ergutab teisi ELi institutsioone seda eeskujuga järgima; ergutab liikmesriike ning kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi vähendama toidujäätmete teket avalikes asutustes;

134. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0384.